

Suggesties partijprogramma's Tweede Kamerverkiezingen oktober 2025

Juist in deze tijd van geopolitieke spanningen en drang naar competitiviteit, is het belangrijk om maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), met respect voor mensenrechten en het milieu niet uit het oog te verliezen. Heldere en afdwingbare normen voor ecologische en sociale duurzaamheid vormen geen obstakels voor economisch succes, maar zijn essentiële [pijlers voor veerkracht, innovatie en welvaart](#) in Europa op de lange termijn. Deze MVO-regels beschermen slachtoffers van misstanden en bieden tegelijkertijd een duidelijk houvast voor bedrijven. Het MVO Platform laat in drie speerpunten middels concrete aanbevelingen zien hoe een solide MVO-beleid van het nieuwe kabinet ervoor kan zorgen dat ondernemen met respect voor mens en milieu de norm wordt.

Voer effectieve wetgeving voor eerlijke ketens in

Verplicht via MVO-wetgeving bedrijven om veelvoorkomende misstanden zoals [moderne slavernij, kinderarbeid](#) en [industriële vervuiling](#) te voorkomen en terug te dringen. Op Europees niveau wordt er opnieuw onderhandeld over de 'anti-wegkijkwet', de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). De uiteindelijke impact van deze richtlijn hangt af van de uitkomst van dialoog-onderhandelingen. Deze beginnen eind 2025, maar de vooruitzichten zijn zorgwekkend. De huidige voorstellen van de [Europese Commissie](#), het [Europees Parlement](#) en de [Raad](#) wijken op cruciale punten af van de [OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen](#) (OESO-richtlijnen) en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs). Daarmee blijft er weinig bescherming over voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen door het huidige mondiale handelssysteem. Om tot wetgeving te komen die daadwerkelijk het verschil maakt, is overeenstemming met het internationale normenkader essentieel. Dit vraagt om nationale aanscherping. Daarnaast ligt er in de Tweede Kamer een [goed doordacht en proportioneel wetsvoorstel](#) dat inderdaad aansluit bij de OESO-richtlijnen.

- **De Nederlandse overheid zet zich in voor ambitieuze MVO-wetgeving, waaronder door de omzetting van de CSDDD in Nederlandse wetgeving in lijn te brengen met de OESO-richtlijnen.**
- **De overheid pleit voor snellere herziening CSDDD, met het oog op de reikwijdte van de invoering van een gepaste zorgvuldigheidsvereiste o.a. voor financiële diensten en beleggingen.**

Grote steun onder Nederlandse bevolking voor MVO-wetgeving

Van de Nederlanders steunt nationale MVO-wetgeving

Kiezers willen dat MVO- wetgeving strenger is dan nu voorgesteld voor de CSDDD. MVO-wetgeving moet gelden voor de meeste bedrijven niet alleen voor de grootste

Zorg voor een doordachte mix van MVO-beleid

Het is essentieel dat de Nederlandse overheid een ambitieuze en voorbeeldrol vervult, ook internationaal, middels [een doordachte mix van vrijwillig en verplichtend beleid](#). Zo kunnen bedrijven zowel ter verantwoording worden geroepen, als actief worden gestimuleerd om verantwoord te ondernemen, en te voldoen aan regels en wetgeving op het gebied van gepaste zorgvuldigheid. Naast wetgeving en beleidsmaatregelen die direct op bedrijven zijn gericht, is flankerend beleid nodig dat de voorwaarden schept voor naleving van het internationale normenkader en MVO-wetgeving, zoals diplomatieke inzet, het ambassadenetwerk, en de financiering en betekenisvolle samenwerking met maatschappelijke organisaties en vakbonden hier en ver weg.

- ➔ **De regering stelt een ambitieus doel voor de naleving van de OESO-richtlijnen: alle bedrijven, ook het MKB, handelen in 2030 met gepaste zorgvuldigheid. De overheid zal middels het bedrijfsleven instrumentarium de naleving stimuleren en tevens nauwkeurig monitoren.**
- ➔ **De overheid maakt van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) de norm. De OESO-richtlijnen worden de standaard in het inkoopbeleid van de Rijksoverheid.**
- ➔ **Er wordt ingezet op een ambitieuze herziening van het Nationaal Actieplan bedrijfsleven en mensenrechten 2027-2031, met aandacht voor het oplossen van belemmeringen in het verstrekken van de toegang tot remedie of herstel voor slachtoffers van bedrijfsactiviteiten.**

Investeer in een sterk maatschappelijk middenveld

De rol van het maatschappelijk middenveld (in Nederland én in productielanden) is essentieel in de uitvoering van vele beleidsinstrumenten en in het gehele due diligence-proces van bedrijven en overheden. Maatschappelijke organisaties leveren door hun kennis, expertise en toegang tot belanghebbenden dieper in de keten vaak een belangrijke bijdrage aan het in kaart brengen van mensenrechtenrisico's voor bedrijven. Dit is cruciaal voor het ontwerpen van effectieve maatregelen ter voorkoming van dergelijke risico's. Het is daarom noodzakelijk dat de infrastructuur van maatschappelijke organisaties, in zowel Nederland als in productielanden, verder wordt versterkt. Betekenisvolle samenwerking tussen bedrijven, de overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties is de manier om misstanden in ketens te voorkomen en aan te pakken, dialoog met belanghebbenden te bevorderen en bij te dragen aan toegang tot remedie voor slachtoffers van misstanden. Voor succesvol nieuw beleid voor sectorale samenwerking op MVO is het noodzakelijk dat de overheid [een sterke rol oppakt](#).

- ➔ **De overheid zorgt voor brede financieringsmogelijkheden van vakbonden en andere maatschappelijke organisaties in productielanden die gemeenschappen, werkenden en andere mogelijke slachtoffers van bedrijfsactiviteiten vertegenwoordigen.**
- ➔ **De overheid geeft Nederlandse en lokale maatschappelijke organisaties de ruimte en middelen om hun rol te spelen richting bedrijven en maakt gebruik van hun expertise voor de verbetering van de kwaliteit en effectiviteit van MVO-beleid, onder meer door beïnvloeding een onderdeel te laten zijn van het financieringskader.**